

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedynczego 1 mk., „Dziennik Urzędowy” przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski Nr. 9.

- TREŚĆ. I. 67. Dekret z d. 16/I 1919 r. o ochronie lokatorów i zapobieganiu brakowi mieszkań. 68. Dekret z d. 16/I 1919 r. o utworzeniu Sądu Okręgowego w Suwałkach. 69. Dekret z d. 16/I 1919 r. w przedmiocie organizacji Urzędu Ochrony Lasów.
- III. Rozporządzenie obowiązujące Nadzwyczajnego Komisarza m. st. Warszawy z d. 16/I 1919 r. w przedmiocie rozhlęjania lub rozdawania na ulicach miasta odzew i obwieszczeń. 70. Obwieszczenie Nadzwyczajnego Komisarza m. st. Warszawy z d. 19/I 1919 r. w sprawie stróżów (dozorców) domowych. 71. Rozporządzenie obowiązujące Nadzwyczajnego Komisarza m. st. Warszawy z d. 23/I 1919 r. w przedmiocie zabezpieczenia w dniu wyborów do Sejmu Ustawodawczego bezpieczeństwa i spokoju publicznego.
- IV. 72. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 15/I 1919 r. do Komisarzy Ludowych, Prezydentów i Burmistrzów miast w przedmiocie zatwierdzania przez władzę nadzorczą uchwał komunalnych, dotyczących zaciągania pożyczek. 73. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 18/I 1919 r. w przedmiocie przedkładania sprawozdań sytuacyjnych przez Komisarzy Ludowych. 74. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 21/I 1919 r. w przedmiocie zabezpieczenia spokoju i bezpieczeństwa głosującym w d. 25/I 1919 r. do Sejmu Ustawodawczego. 75. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 22/I 1919 r. w przedmiocie zabronienia w d. 25 i 26 stycznia 1919 r. wyszynku trunków.
- V. 76. Rozporządzenie Ministra Aprowizacji z d. 20/I 1919 r. o ujawnieniu cen na artykuły pierwszej potrzeby.
- VI. 77. Ruch służbowy.
- VII. 78. Obwieszczenia.

I.

67.

DEKRET

o ochronie lokatorów i zapobieganiu brakowi mieszkań.

Art. 1.

W miastach i osadach Królestwa Kongresowego za normę dla określenia wysokości komornego przyjmuje się cenę mieszkań w czerwcu 1914 roku.

Dla Warszawy, Łodzi, Zgierza i Pabjanic cena mieszkań 1 i 2-pokojowych podlega obniżce o 20%,

dla 3—4-pokojowych o 10% w stosunku do powyżej wskazanej normy.

Wysokość komornego za mieszkania pięciopokojowe i większe w pomienionych miastach i za wszystkie wogóle mieszkania w innych miastach i osadach Królestwa Kongresowego nie może przekraczać komornego, pobieranego za te lokale w czerwcu 1914 r.

W żadnym wypadku nie może nastąpić podwyższenie komornego ponad cenę, pobieraną w grudniu 1918 r.

Przy obliczaniu liczby pokoiów nie są brane w rachubę alkowy, przedpokoje i kuchnie.

Cenę komornego, określoną w walucie rublowej oblicza się w stosunku 100 rb. — 216 mk. — 250 kor.

Art. 2.

Za ogrzewanie i oświetlenie mieszkań właściciele nieruchomości pobierają opłatę dodatkową w wysokości wydatków rzeczywistych.

Art. 3.

Wszelkie umowy, pociągające za sobą podwyższenie komornego powyżej norm, określonych w art. 1-szym przepisów niniejszego dekretu, mogą być na żądanie lokatora sądowo zmienione przez stosowne zmniejszenie ceny komornego do poziomu, określonego w art. 1-ym.

Norma komornego za mieszkanie, wykończony po ogłoszeniu wojny, może być na żądanie lokatora sądowo ustalona przez biegłych.

Wrzcie, jeżeli wyrokiem sądowym nakazane zostanie zmniejszenie komornego, cała nadpłacona przez lokatora nadwyżka zaliczona będzie na komorne bieżące.

Przepisy niniejszego dekretu stosują się i do sublokatorów.

Art. 4.

Właściciel domu nie może wymówić lokatorowi mieszkania. Nie ubliża to wszakże prawu właściciela żądać rozwiązania umowy najmu mieszkania z winy lokatora w wypadkach, przewidzianych przez Kodeks Cywilny.

Art. 5.

Stosowanie przepisów niniejszego dekretu nie może być uchylone lub ograniczone przez umowy stron.

Art. 6.

Przepisy niniejszego dekretu nie mają zastosowania do określenia komornego przy wynajmie pomieszczeń na hotele, pensjonaty, sklepy i większe zakłady przemysłowe i handlowe.

Art. 7.

Wszystkie sprawy, wynikające z najmu i użytkowania mieszkań, są rozpoznawane przez Urzędy Rozjemcze, które działają na zasadach, pomieszczonych w artykułach 20—27 niniejszego dekretu; w miejscowościach, gdzie Urzędy Rozjemcze nie będą ustanowione, sprawy te będą rozpoznawane przez Sądy Ogólne.

Art. 8.

Sprawowanie nadzoru nad miejscowymi stosunkami mieszkaniowymi i ochrona lokatorów należy do zarządów komunalnych.

Art. 9.

W miastach z ludnością ponad 30.000 mieszkańców zarząd miasta w charakterze organu nadzoru powołuje miejscowy urząd mieszkaniowy z inspektorem mieszkaniowym miejskim na czele. W miastach i osadach z ludnością od 5.000 do 30.000 mieszkańców nadzór wykonywać będą fachowi urzędnicy mieszkaniowi pod kierunkiem burmistrza.

Na żądanie Ministerstwa Zdrowia Publicznego w miastach i osadach tych winien być ustanowiony Urząd mieszkaniowy. W miasteczkach i osadach poniżej 5.000 mieszkańców oraz w gminach wiejskich nadzór wykonywują władze komunalne.

Art. 10.

Do obowiązków Urzędów mieszkaniowych należy: zbieranie danych o miejscowych stosunkach mieszkaniowych, zapobieganie brakom i ich usuwanie w mieszkaniach istniejących, oraz wyszukiwanie i stosowanie środków, mających na celu stworzenie dostatecznej ilości zdrowych, tanich i estetycznych mieszkań, szczególnie dla klasy nieposiadającej.

Urzędy mieszkaniowe winny prowadzić wykazy mieszkań wolnych w obrębie gminy i udostępniać je publiczności. W tym celu Urzędy mieszkaniowe winny nakazać gospodarzom domów obowiązkowe zgłaszanie mieszkań wolnych i wynajętych.

Urząd mieszkaniowy winien stosować wszelkie środki, zapobiegające brakowi lub nadmiernemu podnoszeniu ceny mieszkań.

Art. 11.

Ministerstwo Zdrowia Publicznego jest kontrolującą i nadzorczą władzą Urzędów mieszkaniowych.

Art. 12.

Za przyzwoleniem Ministerstwa Zdrowia Publicznego kilka gmin może ustanowić wspólny Urząd mieszkaniowy.

Art. 13.

Do wykonywania funkcji nadzoru mieszkaniowego mogą być powołane przez władze komunalne miejscowe czynniki społeczne.

Art. 14.

Osoby, którym powierzono są oględziny i opieka nad mieszkaniem, mają na zasadzie wydanej im przez Zarząd miasta legitymacji, prawo wstępu do wszystkich mieszkań i złączonych z nimi ubikacji.

Osoby te winny przed dokonaniem oględzin uprzedzić gospodarza lokalu o celu odwiedzin i okazać na żądanie swą legitymację.

Wrazie poważnych powodów, przytoczonych przez lokatorów, oględziny mogą być odroczone.

Art. 15.

Oględzinom podlegają mieszkania do 4-ch pokoiów włącznie oraz wszelkie mieszkania z: sublokatorami, przytułki, zajazdy, pokoje umeblowane i t. d.

Oględziny lokalu winny być dokonywane w sposób najmniej uciążliwy dla właścicieli mieszkań i odbywać się mogą latem od g. 9 rano — 8 wiecz., zimą od 9 rano do 4 po poł.; w mieszkaniach, odnajmowanych kątami, w przytułkach i zajazdach od godz. 7 r.—8 wiecz. W razach wyjątkowych oględziny mieszkania mogą być dokonywane i o innej porze.

Art. 16.

Aby osiągnąć usunięcie braków, ustalonych w mieszkaniach przez dokonywujących oględziny, przedsięwzięte być winny początkowo środki uświadamiające, jako to: udzielanie rad, wskazówek, napomnień, wreszcie ostróg. Wrazie nieosiągnięcia właściwych skutków tą drogą, mogą być zastosowane przez Zarząd Komunalny środki przymusowe, przewidziane przez prawo.

Art. 17.

Urzędy mieszkaniowe czuwają nad wykonywaniem właściwych przepisów o używalności budynków i pomieszczeń, przeznaczonych do zamieszkania i spania, oraz regulaminów mieszkaniowych, wydawanych w drodze administracyjnej dla poszczególnych gmin lub poszczególnych budowli.

Art. 18.

Urzędy mieszkaniowe kierują się instrukcjami, wydanymi przez Ministerstwo Zdrowia Publicznego.

Art. 19.

Rozporządzenia Komunalnych Urzędów mieszkaniowych korzystają z egzekutywy miejscowej władzy policyjnej.

Art. 20.

Przy Urzędach mieszkaniowych mogą być ustanowione Urzędy Rozjemcze, pozostające pod zwierzchniim nadzorem Ministerstwa Sprawiedliwości. Inicjatywa utworzenia Urzędu Rozjemczego należy do właściwych Zarządów Komunalnych, które zapewniają środki finan-

sowe na pokrycie wydatków, związanych z działalnością powyższych Urzędów.

Art. 21.

Prezesa Urzędu Rozjemczego, wice-prezesa, przewodniczących kompletów i ławników mianuje Minister Sprawiedliwości na wniosek Magistratu miasta, w którym Urząd się znajduje.

Art. 22.

Urząd Rozjemczy rozpoznaje sprawy w komplecie, składającym się z przewodniczącego i dwóch ławników. Przewodniczącym może być tylko osoba z wyższym wykształceniem prawnym; wyjątkowo przewodniczącym może być, zamianowana sposobem, przewidzianym w art. 21, osoba nieposiadająca wykształcenia prawnego, lecz ciesząca się zaufaniem ogółem.

Ławnicy uczestniczą w rozprawach Urzędu w równej liczbie z pośród lokatorów i z pośród właścicieli domów. Członkowie Urzędu Rozjemczego, nie wyłączając przewodniczącego, składają przysięgę co do ścisłego i sumiennego sprawowania swoich obowiązków.

Art. 23.

Urzędy Rozjemcze rozpoznają wszystkie sprawy między lokatorami i właścicielami domów, które wynikają z najmu, albo użytkowania mieszkań, stosując się do przepisów Ust. Post. Cyw. Wyroki Urzędów Rozjemczych mają moc ostateczną i mogą podlegać rewizji Sądu Najwyższego sposobem, przewidzianym przez Ust. Post. Cywiln.

We wszystkich sprawach, wynikających z najmu i użytkowania mieszkań, Urząd Rozjemczy obowiązany jest skłaniać strony do pojednania, podając im właściwe ku temu powody.

W tym celu Urząd Rozjemczy ma prawo zbierać dowody z urzędu, nakazać osobiste stawienie się stron lub — stosownie do okoliczności zarządzającego domem, tudzież złożenie przez nich w oznaczonym terminie wyjaśnień i dowodów.

Na żądanie jednej ze stron lub według swego uznania Urząd Rozjemczy władny jest zbadać strony w izbie narad albo obie razem, albo każdą poszczególnie.

Art. 24.

Za niestawienie bez usprawiedliwionej przyczyny stron lub zarządzającego domem, jak również za odmowę złożenia przez nich wyjaśnień i dowodów Urząd Rozjemczy może wymierzyć na winnych grzywnę do wysokości 100 mk. (150 kor.). Za świadome złożenie przez nich fałszywych zeznań Urząd Rozjemczy ma prawo wymierzyć na nich grzywny do wysokości 500 mk. (750 kor.), albo według uznania skierować sprawę do prokuratora.

Art. 25.

Grzywny wpływają do Kasy Komunalnej.

Art. 26.

Wyroki Urzędu Rozjemczego podlegają wykonaniu przez Komorników sądowych, wyznaczonych przez Prezesa Urzędu Rozjemczego.

Art. 27.

Lokatorzy, występujący do Urzędów Rozjemczych, korzystają z prawa ubogich; o ile sprawa jednak zosta-

nie rozstrzygnięta na niekorzyść lokatorów, Urząd Rozjemczy może nakazać ściąganie od nich wpisów i opłat według obowiązujących przepisów o opłatach i kosztach sądowych.

Art. 28.

Wrazie ujawniającego się braku mieszkań, Zarząd Komunalny tam, gdzie uzna za właściwe, może za zgodą Ministerstwa Zdrowia Publicznego, działającego w porozumieniu z Ministerstwem Pracy i Ministerstwem Spraw Wewnętrznych, zarządzić środki następujące:

a) zakazać rozbierania domów drewnianych i murowanych, które odpowiadają warunkom technicznym i sanitarnym,

b) nakazać właścicielowi lub dzierżawcy domu podział czteropokojowych i większych lokalów niezajętych na mieszkania mniejsze,

c) ustalić normę obliczania liczby pomieszczeń, niezbędnych dla rodzin lub osób samotnych, i nakazać stosowanie tych norm przy najmowaniu lokalów,

d) jeżeli rodzina lub osoba samotna zajmuje liczbę pomieszczeń ponad normę, to Zarząd Komunalny może nakazać odnajęcie części lokalu,

e) lokale próżne, stojące dłużej, niż kwartał, mogą być zajęte przez gminę i przez nią odnajęte na rachunek właściciela domu, przy czem oznaczenie wysokości komornego przez gminę nastąpi z uwzględnieniem norm, podanych w art. 1 dekretu niniejszego. To samo stosuje się do lokalów, wprowadzie wynajętych, ale dłużej, niż trzy miesiące niezamieszkałych, jeżeli najmujący nie zdoła przytoczyć dostatecznych powodów zwłoki w zajęciu mieszkania,

f) w miastach i osadach, które gruntów własnych, odpowiednich do budowy mieszkań czasowych, nie posiadają, Zarząd Komunalny ma prawo dla tych celów zająć grunta prywatne na czasokres nie dłuższy nad lat 5, za wynagrodzeniem, wyznaczonem przez Zarząd Komunalny,

g) Zarząd Komunalny może nakazać właścicielom lub dzierżawcom domów zniszczonych i niezamieszkałych, lecz do zamieszkania zdalnych, naprawę i doprowadzenie ich do stanu mieszkalnego,

h) nakazać im przebudowanie poddaszy, suterren i budowli gospodarczych — na pomieszczenia mieszkalne,

i) w razie niewykonania przebudowy, naprawy, czy odnowienia mieszkania przez właściciela, czy dzierżawcę domu w czasokresie, przez Zarząd Komunalny oznaczonym, Zarząd Komunalny wykonywa to sam lub powierza wykonanie osobie trzeciej na koszt właściciela lub dzierżawcy. Szczegółowe w tym względzie normy postępowania winny być określone przez miejscowy Zarząd Komunalny i zatwierdzone przez Ministra Zdrowia Publicznego, działającego w porozumieniu z Ministrem Pracy i Ministrem Spraw Wewnętrznych,

k) lokale w przebudowanych poddaszach, suterrenach i budowlach gospodarczych mogą być zakwalifikowane do zamieszkania na stałe lub czasowo. Lokale czasowe winny być opróżnione najdalej w ciągu miesięcy trzech od chwili odwołania przez Zarząd Komunalny zezwolenia na zamieszkanie pod zagrożeniem odpowiedzialnością za niewykonanie prawnych rozporządzeń władzy i przymusowa eksmisja,

l) parcele budowlane prywatne mogą uleść wywłaszczeniu przez gminę, jeżeli w ciągu trzech lat nie rozpoczęto na nich budowy domu mieszkalnego i jeżeli uza-

sadnienie innego przeznaczenia parceli nie będzie uwzględnione przez Zarząd Komunalny;

m) środki, przewidziane w punktach g, h, i, mogą być stosowane tylko w razach ostatecznych i niemożności zapobieżenia brakowi mieszkań w inny sposób;

n) wszystkie spory pomiędzy Zarządami Komunalnymi a właścicielami nieruchomości, wynikające ze stosowania środków tymczasowych, skierowane być winny do miejscowych Urzędów Rozjemczych, w celu pojednawczego załatwienia sprawy. Wrazie niemożności skłonienia stron do pojednania, Urząd Rozjemczy przesyła sprawę do sądu właściwego;

o) zakazuje się wynajmowania przez jedną osobę równocześnie więcej, niż jednego lokalu mieszkaniowego, i odnajmowania tych lokali innym. Winny przekroczenia tego zakazu ulegnie, wrazie niemożności przytoczenia godnych uwzględnienia i wiarogodnych powodów wynajęcia większej liczby lokali, grzywnie od 1,000 do 10,000 marek, ewentualnie i karze aresztu do 3 miesięcy. Rozpoznanie sprawy i wymiar kary należy do władz administracyjnych w zwykłym toku instancji.

Art. 20.

Wymówienie mieszkań, uczynione przed wydaniem niniejszego dekretu, jest nieważne.

Art. 30.

Dekret niniejszy otrzymuje moc obowiązującą z dniem ogłoszenia go w „Dzienniku Praw Państwa Polskiego“ i obowiązywać będzie do dnia odwołania go w drodze ustawodawczej; tem samem traci moc Ustawa tymczasowa o ochronie lokatorów z dnia 4 września 1918 r. (Dz. P. K. P. № 10).

Art. 31.

Wykonanie dekretu niniejszego poleca się Ministrom Sprawiedliwości i Zdrowia Publicznego.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Pilsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *J. Moraczewski.*

Dan w Warszawie, dn. 16 stycznia 1919 r.

„Dz. Pr.” z dn. 25.I 1919 r. Nr. 8. poz. 116.

68.

DEKRET

w przedmiocie utworzenia Sądu Okręgowego w Suwałkach.

Na wniosek Rady Ministrów postanawiam:

- 1) utworzyć Sąd Okręgowy w Suwałkach;
- 2) do właściwości terytorjalnej Sądu Okręgowego w Suwałkach zaliczyć powiaty: Suwalski, Sejneński i Augustowski gub. Suwalskiej.

Termin utworzenia Sądu określi i przepisy wykonawcze wyda Rada Ministrów.

Naczelnik Państwa: (—) *J. Pilsudski.*

Prezydent Ministrów: (—) *J. Moraczewski.*

Minister Sprawiedliwości: (—) *Supiński.*

Warszawa, dn. 16 stycznia 1919 roku.

„Dz. Pr.” z dn. 25.I 1919 r. Nr. 8. poz. 115.

69.

DEKRET

w przedmiocie organizacji Urzędów Ochrony Lasów.

Art. 1.

Nadzór ogólny nad wykonywaniem przepisów o ochronie lasów należy do zakresu działania Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

W celu wykonywania ochrony lasów powołane zostają Urzędy Ochrony Lasów pod naczelnem kierownictwem Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 2.

Urzędy Ochrony Lasów stanowią:

Główny Inspektor Ochrony Lasów,
Okręgowi Inspektorowie Ochrony Lasów,
Komisarze i Podkomisarze Ochrony Lasów,
Urzednicy pomocniczy i gajowi.

Art. 3.

Nadto w celu sprawowania czynności poniżej w art. 8 wymienionych, wymagających kolegialnego rozstrzygnięcia, powołane będą Komisje Ochrony Lasów:

a) Okręgowe — w miastach, w których urzędują Okręgowe Komisje Ziemskie, oraz

b) Główna — przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 4.

Główny Inspektor kieruje działalnością Inspektorów Okręgowych i podwładnych im urzędników Ochrony Lasów i sprawuje nad nimi nadzór techniczny i służbowy. Główny Inspektor Ochrony Lasów uczestniczy w posiedzeniach Głównej Komisji Ochrony Lasów, zarządza kancelarię i kieruje biegiem spraw tej Komisji.

Art. 5.

Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów kieruje działalnością urzędników Ochrony Lasów w swoim okręgu, oraz sprawuje nad ich działalnością nadzór techniczny i służbowy. Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów prowadzi kancelarię Komisji Okręgowej Ochrony Lasów,

uczestniczy w jej posiedzeniach i kieruje biegiem spraw. Do pomocy Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów ma sobie przydaną potrzebną liczbę Komisarzy, Podkomisarzy i referentów. Komisarze zastępować mogą Inspektora Okręgowego Ochrony Lasów w poszczególnych czynnościach urzędowych.

Art. 6.

Komisarz Ochrony Lasów sprawuje nadzór nad lasami w swoim obwodzie, a nadto do jego obowiązków należy:

- 1) prowadzenie statystyki leśnej,
- 2) dozór nad użytkowaniem i odnowieniem lasu,
- 3) badanie na gruncie spraw, dotyczących lasów ochronnych,
- 4) sporządzanie protokołów, stosownie do przepisów ustawy o ochronie lasów,
- 5) sporządzanie planów gospodarczych i kosztorysów,
- 6) popieranie produkcji nasion i sadzonek,
- 7) zachęcanie drobnych właścicieli ziemskich do zakładania szkótek leśnych,
- 8) udzielanie informacji i porad techniczno-leśnych.

Art. 7.

Do pomocy Komisarz Ochrony Lasów ma sobie przydaną potrzebną liczbę Podkomisarzy, którzy zastępować go mogą we wszystkich czynnościach urzędowych.

Art. 8.

Do zakresu działania Komisji Okręgowej Ochrony Lasów należą sprawy następujące:

- 1) decyzje w przedmiocie uznania lasów za ochronne lub wodoochronne;
- 2) udzielanie pozwoleń na wyręb w razach nieodzownych konieczności na terytorjum lasu, zamkniętego dla użytkowania;
- 3) wydawanie decyzji w sprawach zmiany użytkowania leśnego;
- 4) wstrzymywanie i zmienianie zarządzeń właścicieli lasów, tyczących się pustoszącego cięcia lasów;
- 5) wydawanie pozwoleń na pasanie bydła w młodnikach, które nie dosięgły ustanowionego wieku lub wzrostu;
- 6) rozpoznawanie planów gospodarstwa leśnego w lasach, obciążonych służebnościami włościańskimi, i zatwierdzanie planów gospodarstwa leśnego w lasach, nie obciążonych służebnościami;
- 7) ustanawianie i wyznaczanie właścicielom lasów terminu do ręcznego odnawiania, dokonanych wbrew ustawom wyrębów lub karczunku, oraz zatwierdzanie kosztorysów upraw, nakazanych przez Urzędy Ochrony Lasów;
- 8) dokonywanie podziału czynności między podwładnymi organami oraz udzielanie im pełnomocnictw wykonawczych;
- 9) rozpatrywanie zażeń na czynności podległych im Urzędów Ochrony Lasów, oraz
- 10) wszelkie decyzje i sprawy, jakie będą z mocy ustawy lub rozporządzenia Komisjom Ochrony Lasów przekazane.

Art. 9.

Komisję Okręgową Ochrony Lasów stanowią:

- a) Prezes Komisji Okręgowej Ziemskiej, jako przewodniczący,

b) Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów,
c) potrzebna liczba radców, mianowanych z pośród osób, posiadających wyższe wykształcenie leśne oraz dostateczną znajomość prawa;

d) potrzebna liczba członków, zaproszonych na przeciąg 3 lat przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych na przedstawienie zawodowych organizacji lub instytucji leśnych albo rolniczych, a wśród nich połowa przedstawicieli drobnej własności ziemskiej;

e) delegowany do udziału Komisji prawnik z pośród stałych członków-prawników miejscowej Komisji Ziemskiej Okręgowej, lub w braku tych osób, z pośród sędziów miejscowego sądu okręgowego.

Art. 10.

Jeżeli prezes Komisji Ziemskiej Okręgowej nie może przybyć na posiedzenie, zastępuje go Okręgowy Inspektor Ochrony Lasów.

Radca Komisji jest pomocnikiem i zastępcą Inspektora Ochrony Lasów we wszystkich jego czynnościach urzędowych.

Art. 11.

Dla prawomocności decyzji Komisji, niezbędną jest obecność 3 osób, a mianowicie:

- 1) przewodniczącego lub jego zastępcy;
- 2) Okręgowego Inspektora Ochrony Lasów lub radcy Komisji — leśnika;
- 3) jednego przedstawiciela organizacji zawodowych lub instytucji leśnych.

Art. 12.

Instytucje (organizacje), powołane do przedstawienia kandydatów oraz ich liczbę ustala Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych — co trzy lata.

Z pomiędzy przedstawionych kandydatów Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych zaprasza połowę na członków Komisji, a pozostałych na ich zastępców.

Członkowie Komisji, zaproszeni przez Ministra, stosownie do niniejszego artykułu, powoływani będą na posiedzenia kolejno po dwóch na każde posiedzenie. Członkowie Komisji, wezwani na posiedzenie, winni stawić się w oznaczonym terminie lub usprawiedliwić swoją nieobecność wobec przewodniczącego Komisji zawczasu, aby dać możność powołania następnego z kolei członka lub zastępcy.

Nieusprawiedliwione niestawiennictwo pociąga za sobą nałożenie przez przewodniczącego Komisji kary pieniężnej do stu marek. Ponadto członek Komisji, nieprzybywający na posiedzenie Komisji poraz trzeci, będzie wykreślony z listy członków Komisji.

Art. 13.

Wrazie niemożności przybycia na posiedzenie Komisji, Okręgowy Inspektor Lasów może delegować jednego z podwładnych sobie Komisarzy Ochrony Lasów. Delegowany Komisarz uczestniczy w posiedzeniu z prawem głosu.

Art. 14.

Na posiedzenia Komisji powołani będą Komisarze Ochrony Lasów w celu dawania potrzebnych wyjaśnień i referowania spraw przez siebie prowadzonych; będą oni mieli jedynie głos doradczy.

Komisja może powołać na posiedzenie biegłych z głosem doradczym.

Art. 15.

Główna Komisja Ochrony Lasów rozstrzyga w drugiej instancji sprawy, przychodzące pod jej rozpoznawanie wskutek odwołania się stron od decyzji Okręgowej Komisji Ochrony Lasów, lub w drodze art. 34 przepisów niniejszych, rozpoznaje sprawy, oddane sobie do zdecydowania lub zaopiniewania przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, oraz zatwierdza przedstawione sobie Okręgowe Komisje Ochrony Lasów plany gospodarcze w lasach, obciążonych służebnościami.

Art. 16.

Główną Komisję Ochrony Lasów przy Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych, stanowią:

a) Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych, jako przewodniczący;

b) Wice-prezes Głównej Komisji Ziemskiej, jako zastępca przewodniczącego;

c) Główny Inspektor Ochrony Lasów;

d) Naczelnik Wydziału Ochrony Lasów w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych;

e) potrzebna liczba radców, mianowanych z pośród osób, posiadających wyższe wykształcenie leśnicze i dostateczną znajomość prawa lub, zamiast nich, stałych członków Głównej Komisji Ziemskiej — prawników, delegowanych do Głównej Komisji Ochrony Lasów;

f) potrzebna liczba członków, zaproszonych na przeciąg 3 lat przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych na przedstawienie organizacji lub instytucji zawodowych leśnych, albo rolnych, a wśród nich połowa przedstawicieli drobnej własności ziemskiej.

Art. 17.

W przedniocie powołania do udziału w Głównej Komisji Ochrony Lasów i uczestniczenia w jej posiedzeniach przedstawicieli organizacji zawodowych, ma zastosowanie art. 12 przepisów niniejszych.

Art. 18.

Dla prawomocności decyzji Głównej Komisji Ochrony Lasów potrzebna jest obecność przynajmniej 5 osób, w tej liczbie przewodniczącego, Głównego Inspektora Ochrony Lasów lub jego zastępcy, oraz dwóch przedstawicieli organizacji zawodowych.

Wrazie nieobecności przewodniczącego zastępuje go Główny Inspektor Ochrony Lasów. Głównego Inspektora Ochrony Lasów może zastępować, z upoważnienia Ministra, inny urzędnik Ministerstwa.

W sprawach, mających znaczenie prawne, konieczna jest obecność członka Komisji — prawnika.

Art. 19.

Główna Komisja Ochrony Lasów może wzywać na posiedzenia urzędników Ochrony Lasów oraz biegłych, w celu wysłuchania ich wyjaśnień. Wezwani nie mają prawa głosu w Komisji.

Art. 20.

Wszystkich urzędników Ochrony Lasów oraz radców Ochrony Lasów, z wyjątkiem kancelistów i służby niższej, mianuje Minister Rolnictwa i Dóbr Państwo-

wych; kancelistów i służbę mianują Inspektorowie Ochrony Lasów, — każdy w swoim okręgu.

Art. 21.

Zakres działania urzędów Ochrony Lasów obejmuje sprawy, dotyczące lasów, znajdujących się w ich okręgach.

Art. 22.

Podania, zażalenia i skargi składać można w Urzędach Ochrony Lasów na piśmie lub ustnie. Wrazie ustnego zgłoszenia, urzędnik, któremu podanie, zażalenie lub skargę zgłoszono, sporządza protokół, który podpisuje zgłaszający, lub, jeśli ten jest niepiśmienny, inna osoba, przy sporządzeniu protokołu obecna.

Art. 23.

Urzędy Ochrony Lasów mogą podejmować wykonywanie wszelkich czynności techniczno-leśnych, dotyczących zarówno urządzenia, jak i odnawiania i pielęgnowania lasów, za opłatą podług taksy, wydawanej przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 24.

Plany gospodarstwa leśnego dla lasów ochronnych sporządzać mają państwowe urzędy leśne.

Zasady sporządzenia planu gospodarstwa leśnego wskażą specjalne instrukcje, wydane przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 25.

Przy urządzeniu lasów, nieuznanych za ochronne, pociągającym za sobą koszt dla właściciela, stosowana ma być taksa, zatwierdzona przez Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, jeżeli plany gospodarstwa leśnego sporządzać mają technicy państwowi. Wszelkie uzupełnienia i zmiany, dotyczące instrukcji i taksy, podawane będą do ogólnej wiadomości w „Dzienniku Urzędowym“.

Art. 26.

Każdy plan gospodarstwa leśnego podlega rejestracji i zatwierdzeniu Okręgowej Komisji Ochrony Lasów. Zatwierdzenie nastąpić winno przed upływem roku, jeżeli decyzja uznania lasu za ochronny zapadła przed 1 marca i nie później, niż w następnym roku — jeżeli decyzja ta zapadła po 1 marca. Plan gospodarstwa leśnego ma być przed zatwierdzeniem przedłożony właścicielowi lasu lub jego zarządzającemu, którym służy prawo odwołania się do Okręgowej Komisji Ochrony Lasów w ciągu miesiąca od daty okazania planu.

Art. 27.

Do składania wniosków o uznanie lasów za ochronne są uprawnieni:

- 1) urzędy administracji leśnej i policji;
- 2) władze samorządowe na terytorjum swoich obwodów, oraz
- 3) każdy zagrożony szkodą.

Art. 28.

Wnioski składać należy do właściwego Inspektora Lasów wprost lub za pośrednictwem miejscowego Urzędu Leśnego. Uznanie lasu za ochronny oraz decyzja,

dotycząca powstrzymania lub zakazu rębów pustoszących, ma poprzedzać zbadanie przez Komisarza wszystkich okoliczności sprawy na gruncie.

Art. 29.

O terminie mającego się odbyć badania na gruncie właściciel lasu, a w jego nieobecności zarządzający lasem, ma być zawiadomiony conajmniej na 7 dni.

Nieobecność tych osób nie wstrzymuje biegu sprawy.

Art. 30.

Przy każdym badaniu sprawy ma być sporządzony na gruncie protokół, do którego zapisuje się wszelkie zebrane wiadomości. Odpis protokołu ma być zakomunikowany właścicielowi lasu, jego pełnomocnikowi lub zarządzającemu lasem, poczem bezzwłocznie przesłany do Okręgowej Komisji Ochrony Lasów.

Art. 31.

Właściciel lasu, lub zarządzający, ma prawo odwołać się w ciągu miesiąca od daty sporządzenia protokołu do Komisji Ochrony Lasów z zastrzeżeniami przeciw treści protokołu.

Art. 32.

Po upływie miesięcznego terminu, wskazanego w art. 26 i 31, o ile nie zaszła potrzeba badania uzupełniającego, przewodniczący Komisji Ochrony Lasów wyznaczy posiedzenie Komisji do rozpoznania sprawy.

O terminie posiedzenia otrzyma zawiadomienie właściciel lasu. Właściciel lasu i osoby, wymienione w art. 27, mają prawo brać udział w postępowaniu przed urzędami Ochrony Lasów osobiście lub powierzyć zastępstwo pełnomocnikom na zasadach postępowania w Urzędach Ziemskich. Wyjaśnienia właściciela lub jego pełnomocnika, lub zarządzającego, oraz innych osób, uczestniczących w sprawie, dawane w toku rozprawy, mają być wciągane do protokołu posiedzenia.

Nieobecność tych osób nie wstrzymuje biegu sprawy.

Art. 33.

W każdej sprawie ma zapadać decyzja, szczegółowo uzasadniona, z wyluszczeniem wszelkich okoliczności. Decyzja ta ma być zakomunikowana właścicielowi lasu w drodze urzędowej.

Art. 34.

Decyzje Komisji Okręgowej zapadają zwykłą większością głosów członków, obecnych na posiedzeniu. Przewodniczący głosuje ostatni i przy równym podziale głosów jego zdanie rozstrzyga.

W protokole zamieszczane być winny oświadczenia tych członków, niezgadających się z decyzją Komisji, którzy tego zażądają.

Jeżeli decyzja zapadła wbrew głosom lub głosowi (jeżeli na posiedzeniu był tylko jeden) technika leśnego, sprawa winna być skierowana do Głównej Komisji Ochrony Lasów, która poweźmie decyzję ostateczną.

Art. 35.

Wszelkie decyzje w Komisji Ochrony Lasów obowiązują właścicieli od dnia, następującego po dniu ogłoszenia decyzji w przepisany trybie.

Art. 36.

Osoby, biorące udział w postępowaniu, mają prawo odwołać się od decyzji Komisji Okręgowej do Głównej Komisji Ochrony Lasów. Zażalenia składane być mają

w ciągu 3 miesięcy po ogłoszeniu decyzji, za pośrednictwem właściwych Komisji Okręgowych, które są obowiązane w terminie dwutygodniowym, licząc od dnia otrzymania zażalenia, przesłać akta sprawy wraz z wyjaśnieniami.

Art. 37.

Decyzje Głównej Komisji Ochrony Lasów są ostateczne i zaskarżeniu nie ulegają. Jeżeli Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych nie zgadza się z decyzją Głównej Komisji Ochrony Lasów, poddać ją można pod ponowne rozpoznanie połączonych Komisji Głównej Ochrony Lasów i Ziemskiej z udziałem Szefa Sekcji Lasów w Ministerstwie Rolnictwa i Dóbr Państwowych. Jeżeli Komisje połączone decyzję zatwierdzą, pozostaje ona w mocy, w przeciwnym razie Główna Komisja Ochrony Lasów poweźmie nową decyzję, stosownie do opinii Komisji połączonych.

W komisjach połączonych przewodniczy Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych lub jego zastępca.

Art. 38.

Wykonanie decyzji w Komisji Ochrony Lasów należy do Inspektora Okręgowego Ochrony Lasów i podwładnych mu urzędów.

Art. 39.

Urzednicy Ochrony Lasów mają prawo, w celu wykonywania swych czynności, wstępu do lasu w każdym czasie. Właściciele lasów, tudzież osoby, zawiadujące lub zarządzające lasami, nie mogą stawiać przeszkód Urzędowi Ochrony Lasów przy pełnieniu przez nie obowiązków służbowych, lecz obowiązani są udzielać wszelkich wiadomości i okazywać żądane współdziałanie.

Przepisy przejściowe.

Art. 40.

Czynności nadzorcze byłych rosyjskich urzędników lasów państwowych, policji i komisarzy włościńskich w zakresie ochrony lasów przechodzą na Komisarzy Ochrony Lasów; czynności b. Komitetów Ochrony Lasów i Gubernjalnych Komisji do spraw włościńskich w tymże zakresie — na Komisje Okręgowe Ochrony Lasów; czynności Rady Głównozarządzającego Rolnictwem i Wydziału Ziemskiego w zakresie ochrony lasów — na Główne Komisje Ochrony Lasów.

Art. 41.

Postępowanie, rozpoczęte i niezakończony do dnia objęcia zarządu Ochrony Lasów przez władze państwowe polskie, będzie zakończony przez te władze polskie, stosownie do przepisów niniejszych, oraz ustaw i rozporządzeń, jakie będą w tym przedmiocie wydane.

Art. 42.

Rozporządzenia wykonawcze oraz szczegółowe instrukcje i przepisy w przedmiocie postępowania w Urzędach Ochrony Lasów wyda Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Naczelnik Państwa:

(—) *J. Piłsudski.*

Prezydent Ministrów:

(—) *J. Moraczewski.*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:

(—) *B. Stolarski.*

Dan w Warszawie, dn. 16 stycznia 1919 r.

„Dz. Pr.” z dn. 25.I 1919 r. Nr. 8, poz. 117.

III.

70.

Rozporządzenie obowiązujące Nadzwyczajnego Komisarza m. st. Warszawy w przedmiocie rozklejania lub rozdawania na ulicach miasta odezwy i obwieszczeń.

Na podstawie art. 2 dekretu o stanie wyjątkowym z dn. 2 stycznia r. b. zarządzam niniejszem, co następuje:

Rozpowszechnianie wszelkich druków bezimiennych jest wzbronione.

Wszelkie odezwy, plakaty i obwieszczenia, przeznaczone do rozklejania lub rozdawania na ulicach miasta, winny wymieniać osoby, organizacje lub instytucje społeczne, w imieniu których są wydane, — oraz drukarnię, która je wytloczyła.

Odezwy lub plakaty, które się pojawiają bez zachowania powyższego przepisu, będą natychmiast niszczo-

ne, a winny ich rozpowszechniania zapomocą rozklejania lub rozdawania na ulicach, karani będą aresztem do 3-ch miesięcy lub grzywną do 3000 marek. Też karze ulegnie właściciel drukarni, która wytoczy odezwy bezimienną lub uchyli się od wskazania jej autora.

Rozporządzenie niniejsze otrzymuje natychmiast moc obowiązującą.

Komisarz Nadzwyczajny st. mi. Warszawy
i pow. Warszawskiego:

(—) *Fr. Anusz.*

Warszawa, dn. 16 stycznia 1919 r.

71.

Obwieszczenie Nadzwyczajnego Komisarza m. st. Warszawy w przedmiocie strajku stróżów (dozorców) domowych.

Mając na względzie zdrowotność miasta, zagrożoną przez przewlekający się strajk stróżów (dozorców) domowych, wzywam ich do podjęcia pracy od poniedziałku, dnia 20 stycznia 1919 r.

Przedstawione mi przez Głównego Inspektora Pracy tymczasowe normy, które winny w najbliższym czasie uregulować stosunki pomiędzy właścicielami nieruchomości i stróżami (dozorcami) domowymi, ogłaszam, jako obowiązujące w mieście stoł. Warszawie:

I) Ustanawia się najniższą płacę dla stróżów (dozorców) domowych, dla których praca w charakterze stałych stróżów (dozorców) domowych stanowi podstawę ich utrzymania, w wysokości 150 mk. miesięcznie w gotówce.

II) Powyższa płaca najniższa obowiązuje od dnia 1 stycznia 1919 r.

III) Dotychczasowe płace wyższe od najniższej płacy nie mogą być zmniejszone.

IV) O ile właściciel nieruchomości, wskutek braku dochodu z domu, nie może przyjąć zobowiązania co do wypłacania najniższej płacy — ma on prawo odwołania się do komisji okręgowej.

V) Komisje okręgowe mają skład następujący: przedstawiciel Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej, jako przewodniczący, delegat stróżów (dozorców) domowych i delegat właścicieli nieruchomości.

VI) Stowarzyszenia właścicieli nieruchomości, jak również związki zawodowe stróżów (dozorców) domowych winne są w dniu 21 b. m. przedstawić Głównemu Inspektorowi Pracy, każda ze stron, listę 16 przedstawicieli do Komisji Okręgowych oraz 16 ich zastępców.

Wrazie nieprzedstawienia przedstawicieli wyznaczy ich Główny Inspektor Pracy.

Odpowiedzialność za nieprzyjęcie mandatu jest przewidziana w art. XIV.

VII) Uchwały Komisji Okręgowych mają moc obowiązującą i są ostateczne. Należności, wynikające z orze-

czenia Komisji, będą wraz ich nieuiszczenia, ściągane w drodze egzekucji przymusowej.

VIII) Wysokość płacy powyżej najniższej normy, o ile zachodzi co do niej spór pomiędzy stróżem (dozorcą) domowym a właścicielem nieruchomości, ustala Komisja Okręgowa, biorąc pod uwagę pracę stróża (dozorcy) domowego w danym domu, dochód domu, żądania związku zawodowego i t. p.

IX) Komisje okręgowe ustalają również wysokość płacy dla stróżów (dozorców) domowych, dla których praca ich w charakterze stróżów (dozorców) domowych nie stanowi głównej podstawy utrzymania, lub też, o ile są oni zatrudnieni przy kilku nieruchomościach.

X) Komisje okręgowe przyjmują zgłoszenia właścicieli nieruchomości i stróżów (dozorców) domowych nie dłużej, niż do dnia 25 stycznia r. b. włącznie i winny swe prace ukończyć przed dniem 9 lutego r. b.

XI) Właściciel nieruchomości obowiązany jest dać swemu stróżowi (dozorcy) domowemu mieszkanie odpowiednie, składające się z pokoju i kuchni z oświetleniem. O ile takie mieszkanie do dnia 1-go kwietnia r. b. nie będzie mogło być dostarczone, co winna stwierdzić sanitarna komisja okręgowa z udziałem przedstawicieli związków zawodowych stróżów (dozorców) domowych, komisja ta ustali wysokość tymczasowego odszkodowania pieniężnego, biorąc za podstawę przyjęte normy mieszkaniowe dla stróża (dozorcy) domowego.

XII) Do czasu wprowadzenia Kas chorych, pomoc lekarska i apteczna winna być udzielana stróżowi (dozorcy) domowemu i członkom jego rodziny, które mu przy spełnianiu obowiązków pomagają, na koszt właściciela nieruchomości.

XIII) Za strajk nikt wydalony być nie może. Przy przyjmowaniu i uwalnianiu stróża (dozorcy) domowego należy każdorazowo zawiadomić Komisarza Milicji Miejskiej oraz Związki Zawodowe Stróżów (dozorców) do-

rowych. Wymawianie winno odbywać się w terminie, przez prawo przepisany. Zaleca się właścicielom nieruchomości, aby wymawianie miało miejsce li tylko w razach istotnie uzasadnionych.

XIV) W razach uchylania się od wykonania powyższych przepisów winni podlegać będą karze do 3.000 marek, względnie karze aresztu do 3 miesięcy.

Zaleca się wypłatę zasiłku jednorazowego stróżom (dozorcom) domowym w wysokości jednomiesięcznej

placy, przyjąwszy za podstawę placę w styczniu r. b. według nowych norm tym właścicielom nieruchomości, którzy tego jednorazowego zasiłku drożyznianego dotąd nie wypłacili.

(—) *Fr. Anusz,*

Nadzwyczajny Komisarz Rządowy

stoł. m. Warszawy i powiatu Warszawskiego.

Warszawa, dn. 19 stycznia 1919 r.

72.

Rozporządzenie obowiązujące Nadzwyczajnego Komisarza m. st. Warszawy w przedmiocie zabezpieczenia w dniu wyborów do Sejmu Ustawodawczego bezpieczeństwa i spokoju publicznego.

Na podstawie art. 2 dekretu o wprowadzeniu stanu wyjątkowego z dnia 2 stycznia r. b. zarządzam, co następuje:

Ze względu na zabezpieczenie w dniu wyborów do Sejmu Ustawodawczego bezpieczeństwa i spokoju publicznego, zabraniam dnia dwudziestego piątego i dwudziestego szóstego b. m. wyszynku i sprzedaży wszelkiego rodzaju trunków w st. m. Warszawie.

Winni przekroczenia powyższego ulegną w drodze administracyjnej zamknięciu w więzieniu do 3-ch miesięcy lub grzywnie do 3000 marek, z zamianą na areszt do 3-ch miesięcy wrazie niewypłacalności.

Komisarz Nadzwyczajny st. m. Warszawy
i pow. Warszawskiego:

(—) *Fr. Anusz.*

Warszawa, dn. 23 stycznia 1919 r.

IV.

73.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Ludowych, Prezydentów i Burmistrzów miast w przedmiocie zatwierdzania przez władze nadzorcze uchwał komunalnych, dotyczących zaciągania pożyczek.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przypomina Obywatelom Komisarzom Ludowym, Prezydentom i Burmistrzom miast, że dla prawomocności uchwały sejmiku, względnie Rady miejskiej, o zaciągnięciu przez związek samorządny pożyczki niezbędne jest uzyskanie zatwierdzenia powyższej uchwały przez władze nadzorcze w myśl dotychczas obowiązujących przepisów ordynacji powiatowych i miejskich dla b. General-Gubernatorstwa Warszawskiego i Lubelskiego (dla b. General-Gubernatorstwa Warszawskiego: Art. X p. 2 Ordynacji Powiatowej, Dz. Rozp. dla b. G. G. W., № 20; § 13 Ordynacji Miejskiej, Dz. Rozp. dla b. G.-G. W. № 12; § 13 Ordynacji dla m. st. Warszawy, Dz. Rozp. dla b. G.-G. W. № 32; dla b. Gen.-Gub. Lubelskiego: § 15 p. 4 Ordy. Powiatowej, Dz. Rozp. C. i K. Zarządu Wojskowego w Polsce, Cz. XVII/1917; § 6 p. d. Ordynacji dla większych miast, Dz. Rozp. C. i K. Zarz. Wojsk. w Polsce, Cz. XXV/1916; § 6 p. d. Ordynacji dla mniejszych miast, Dz. Rozp. C. i K. Zarz. Wojsk. w Polsce, Cz. XXV/1916).

Prawa b. Szefa Administracji przy G. G. Warsz. oraz b. Generalnego Gubernatorstwa Wojskowego, wyszczególnione w wyżej wymienionych przepisach, przysługują obecnie Ministrowi Spraw Wewnętrznych w porozumieniu co do pożyczek z Ministrem Skarbu, prawa

zaś b. naczelników powiatu i b. komend obwodowych przysługują Komisarzom Ludowym (Art. 2 Dekretu Rady Regencyjnej z dnia 4/XI 1918 r. Dz. Praw, № 16; Art. 2 Rozp. Minist. Spr. Wewn. z dn. 14/XI 1918 r. Monitor Polski № 205/18; Art. 1 Rozp. Min. Spr. Wewn. Dz. Urzęd. Minist. Spr. Wewn. № 1).

Wraz z uchwałą sejmiku względnie Rady miejskiej o zaciągnięciu pożyczki władze samorządowe winny przedkładać władzom nadzorczym w dwóch egzemplarzach dane, na podstawie których Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, względnie Komisarz Ludowy, będzie mógł powziąć opinię co do sytuacji finansowej danego związku samorządowego oraz celowości zaciąganej pożyczki. Do danych tych zalicza się: 1) preliminarz budżetowy na bieżący okres finansowy, 2) sprawozdanie z wykonania budżetu za rok ostatni lub, gdyby nie było jeszcze przygotowane, za rok przedostatni, 3) wykaz dotychczasowych długów komunalnych, 4) wykaz wartości majątku komunalnego, 5) oznaczenie celu, na jaki pożyczka ma być zaciągnięta, przyczem związek samorządny winien przedstawić dostateczne dowody niezbędności potrzeby, na zaspokojenie której zaciąga się pożyczka, oraz bezwzględnej pożyteczności tej pożyczki, 6) przybliżony kosztorys robót, o ile pożyczka ma być

na podobny cel zaciągnięta, 7) określenie rodzaju i formy pożyczki, t. j. czy pożyczka ma być długo-, czy krótkoterminowa, obligacyjna, wekslowa i t. p., 8) plan amortyzacji pożyczki, i 9) wyszczególnienie specjalnych gwarancji dla wierzycieli, o ile mają być udzielone.

Jeżeli pożyczka ma być zaciągnięta przez związek samorządny ze Skarbu Państwa na prowadzenie robót publicznych, natenczas winno się przestrzegać warunków, ustalonych w okólniku Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Pracy z dnia 27 grudnia 1917 r., № 27674/S.5996.

Na wypadek, gdyby związek samorządny, zwracający się do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych o zatwierdzenie pożyczki, nie zastosował się do wymagań niniejszego okólnika, Ministerstwo bezwzględnie odmówi zatwierdzenia.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych: -

(—) *K. Sienkiewicz.*

Warszawa, dn. 15 stycznia 1919 r.

74.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Szefów Sekcji i Naczelników Wydziałów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w przedmiocie przedkładania sprawozdań sytuacyjnych przez Komisarzy Ludowych.

Przedkładane dotychczas periodyczne raporty sytuacyjne przez Komisarzy Rządu Ludowego nie daly pożądaných rezultatów. Komisarze Rządu Ludowego przedkładają rozwlekle i chaotyczne sprawozdania, mieszając w nich sprawy, nadające się do załatwienia nie tylko przez poszczególne Sekcje i Wydziały Min. Spr. Wewn., ale także i przez inne Ministerstwa. W sprawozdaniach tych stawiają równocześnie wnioski organizacyjne. Celowe i skuteczne załatwienie tego rodzaju sprawozdań przez Min. Spr. Wewn. jest ze względów techniczno-kancelaryjnych wprost niemożliwe. Zamierzam przeto uchylić zarządzenia o obowiązku przedkładania przez Komisarzy R. L. raportów periodycznych w dotychczasowej formie, a zobowiązać ich do przedkładania sprawozdań sytuacyjnych według następujących zasad:

- 1) Sprawozdanie sytuacyjne przedstawiać ma polityczne, społeczne i gospodarcze życie powiatu, stosownie do pytań, zamieszczonych w kwestjonariuszu, opracowanym przez Sekcje i Wydziały Min. Spr. Wewn.
- 2) W sprawozdaniu tem nie wolno zamieszczać żadnych wniosków, ani też doniesień, nadających się

do wydania jakichkolwiek zarządzeń, bądź to przez Min. Spr. Wewn., bądź też przez inne Ministerstwa. Tego rodzaju sprawy, co do których Komisarz R. L. oczekuje wydania decyzji, lub interwencji Władz wyższych, objęte być zawsze mają odrębnymi sprawozdaniami. Nie wolno Komisarzowi łączyć jednym sprawozdaniem kilku spraw, o których decydować mają różne Sekcje i Wydziały Min. Spr. Wewn., względnie innych kilka Ministerstw.

Co do punktu 1) zechcą Ob.ob. Naczelnicy Wydziałów za pośrednictwem Ob.ob. Szefów Sekcji podać te pytania, które zdaniem ich winny być w kwestjonariuszu zamieszczone. Pytania te odnosić się mają do zakresu działania danego Wydziału Min. Spr. Wewn.

Wnioski w powyższej sprawie przesłać należy najpóźniej do dnia 26 h. m. do rąk Szefa II Sekcji Min. Spr. Wewn.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Januszewski*

W. r.

Warszawa, dn. 18 stycznia 1919 r.

75.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie zabezpieczenia spokoju i bezpieczeństwa głosującym w d. 26/1 1919 r. do Sejmu Ustawodawczego.

Sejm zdecyduje o losach Narodu na wewnątrz Państwa Polskiego i o stosunku jego do innych narodów. Musi w Sejmie znaleźć wyraz prawdziwa wola całego Narodu. Trzeba, aby wszystkie stronnictwa mogły wybrać swobodnie przedstawicieli swoich do Sejmu. Zadaniem administracji Państwa jest dopilnować, aby wszyscy wyborcy mogli spełnić swój obowiązek w dniu 26 stycznia. Wzywam pana do podjęcia z bezwzględną

bezstronnością wszystkich środków, zabezpieczających spókoj i bezpieczeństwo głosujących i całość dokumentów. Należy wszystko tak przeprowadzić, aby żaden zarzut stronnictwości czy niedołęstwa nie spadł na administrację Państwa i jej funkcjonariuszy.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) *Stanisław Wojciechowski.*

Warszawa, dn. 21 stycznia 1919 r.

Okolnik Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie zabronienia w d 25 i 26 stycznia 1919 r. wyszynku trunków.

Do prezydum Policji w Łodzi, wszystkich Komisarzy powiatowych i Nadzwyczajnego Komisarza m. st. Warszawy, Anusza.

Mając na względzie zabezpieczenie w dniu wyborów bezpieczeństwa i spokoju publicznego, polecam pa-

nu wydać rozporządzenie, zakazujące w dniu 25 i 26 b. m. wyszynku trunków.

Minister Spraw Wewnętrznych

(—) Stanisław Wojciechowski

Warszawa, dn. 22 stycznia 1919 r.

V.

77.

Rozporządzenie Ministra Aprowizacji o ujawnieniu cen na artykuły pierwszej potrzeby.

W celu przeciwdziałania spekulacji artykułami pierwszej potrzeby, zarządza się, co następuje:

1. Ceny na wszelkie artykuły pierwszej potrzeby winny być ujawnione.

2. W tym celu w sklepach, składach i magazynach, w których jest prowadzony handel artykułami pierwszej potrzeby, na widocznym i dostępnym dla kupujących miejscu, winien być wywieszony wykaz cen na wszystkie artykuły, jakie w danej chwili sklep, skład lub magazyn posiada na sprzedaż.

3. Za niezastosowanie się do niniejszego rozporządzenia właściciele sklepów, składów i magazynów z decyzji Urzędu będą karani aresztem do trzech miesięcy

lub grzywną do 50,000 marek, a artykuły pierwszej potrzeby, przechowywane przez nich bez wskazanego w tem rozporządzeniu ujawnienia cen, będą uważane za przedmiot wzbronionej spekulacji i podlegają konfiskacie.

4. Rozporządzenie niniejsze zaczyna obowiązywać w siedem dni od daty ogłoszenia.

Minister Aprowizacji:

(—) Minkiewicz.

Naczelnik Urzędu Walki z Lichwą i Spekulacją:

(—) L. Ptaszyński.

Warszawa, dn. 20 stycznia 1919 r.

VI.

78.

RUCH SŁUŻBOWY.

Wykaz urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych mianowanych przed dn. 1 stycznia 1919 r. na zasadzie art. 10-go Tymczasowych przepisów służbowych dla urzędników państwowych.

Sienkiewicz Konstanty.	Szef Sekcji.
Dr. Iszkowski Stefan	" "
Januszewski Wacław	" "
Jakimowicz Konstanty	" "
Downarowicz Stanisław.	Naczelnik Wydziału.
Lenc Konstanty	" "
Rozwadowski-Jordan Konstanty	" "
Dr. Dunikowski Juliusz	" "
Trzeciński Gustaw	" "
Handzelewicz Józef	" "
Nestorowicz Melchjor	" "
Makarewicz Tadeusz.	Inspektor Administracyjny.
Seferowicz Stefan	" "
Solański Stanisław	" "
Lada Tadeusz	" "
Kwapiński Jan	" "
Podgórski Przemysław	" "
Kozłowski Bolesław.	Radca Ministerjalny.
Dobrowolski Stefan-Jacek	" "
Gawroński Stanisław	" "
Kurzyna Stanisław	" "
Borzęcki Marjan	" "
Jętkiewicz Lucjan	" "
Matuszewski Witold	" "

Mańkowski Józef.	Starszy Referent.
Dunin Wacław	" "
Marczewski Zygmunt	" "
Skonieczny Stanisław	" "
Zieliński Gustaw	" "
Komarnicki Wacław	" "
Gruber Henryk	" "
Dr. Górski Karol	" "
Kozłowski Władysław	" "
Kaufman Franciszek	" "
Nowak Stanisław	" "
Bilski Mieczysław	" "
Aleksandrowicz Marjan	" "
Popiel Karol	" "
Brzeziński Stefan	" "
Strzeczewski Janusz.	Referent.
Szanior Tadeusz	" "
Kasperowicz Marjan	" "
Piątkowski Edward	" "
Wójcicki Józef	" "
Stala Władysław	" "
Starzewski Maciej-Jan	" "
Sidorowicz Władysław	" "
Kontkiewicz Marjan	" "
Bratkowski Aleksander	" "
Godiewski Wiktor	" "
Gorczyński Wiktor	" "
Pawlikiewicz Atenogenes	" "

Przybyszewski Józef, Referent,
 Lopatto Walerjan „ „
 Wolff Jan, Pomocnik Referenta,
 Robaczewski Antoni, Naczelnik Kancelarii.
 Szostkiewicz Tadeusz, Pomocnik Referenta.
 Modzelewski Adam, Zastępca Nacz. Kancelarii.
 Wesołowski Bronisław, Pomocnik Referenta.
 Stypiński Michał „ „
 Grochowski Stefan „ „
 Noel Antoni Eugenjusz „ „
 Moszczeński Kazimierz „ „
 Maniecki Jan „ „
 Pilińska Eugenia „ „
 Suchy Karol „ „
 Umiński Władysław, Sekretarz,
 Starzyński Stanisław „ „
 Prószyński Bronisław „ „

Sutorowski Jan, Sekretarz.
 Kręcki August „ „
 Grabiński Antoni „ „
 Orenstein-Oreński Jerzy „ „
 Obersztyn Kazimierz, Pomocnik Sekretarza.

Naczelnik Państwa mianował w dniu 7 stycznia 1919 r. Norberta Stanisława Barlickiego — Podsekretarzem Stanu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;
 w dniu 16 stycznia 1919 Jana Gorzechowskiego — Dyrektorem Policji Państwowej w randze Szefa Sekcji;
 Minister Spraw Wewnętrznych mianował:
 w dn. 20 stycznia 1919 r. Marjana Borzęckiego — Naczelnym Inspektorem Policji Państwowej w randze Rady Mi-
 nisterjalnego i Naczelnika Wydziału;
 w dniu 17 stycznia 1919 r. Kazimierza Obersztyna — Pomocnikiem Referenta od dnia 1 lutego 1919 r.

VII.

79.

OBWIESZCZENIA.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dn. 20 stycznia 1919 r. Nr. 23033/XI, 547/18 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, pod Nr. 1, stowarzyszenie „Schronienie dla weteranów i inwalidów polskich“ z siedzibą w Warszawie.